

Голишева Є.О.
Сумський державний університет
БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ:
ПРОРИВ ЧИ ПРОВАЛ

Однією з найважливіших сфер розвитку євроінтеграції є сфера вищої освіти, де вона набула форм Болонського процесу. На сьогодні 46 європейських країн, включно з Україною, є його учасниками. Крім того, значна кількість міжнародних організацій підтримують ідеї процесу та сприяють його реалізації.

Болонський процес – це сукупність європейських реформ, які спрямовані на створення спільної Зони європейської вищої освіти. Болонський процес офіційно розпочався у 1999 році з підписання Болонської декларації.

Слід зазначити, що Болонський процес не передбачає створення повністю ідентичних систем освіти в різних країнах. Він призначений лише для зміцнення взаємозв'язків та покращення взаєморозуміння між різними освітніми системами.

19 травня 2005 року у норвезькому місті Берген на Конференції міністрів країн Європи Україна приєдналася до Болонського процесу, зобов'язавшись внести відповідні зміни у національну систему освіти та приєднатися до роботи над визначенням пріоритетів у процесі створення єдиного європейського простору вищої освіти до 2010 року. Це мало стати справжнім проривом, а перетворилось на провал.

В українській освіті всіх нібито все влаштовувало, тому радикальні зміни та настрої революціонерів автоматично були сприйняті негативно.

Революція відбувається за наявності 3 умов:

- «верхи» не можуть управляти;
- «низи» не хочуть терпіти;
- загострення соціально-політичних протиріч.

Викладачам набагато легше прийти і прочитати старі лекції, які вони вже знають на пам'ять за 10 років викладацького досвіду, на практичних заняттях простіше дати старі завдання контрольної і отримати зазубрений або списаний матеріал.

Студентам нема потреба звикати думати, головне мати конспект (власний чи чужий), підготуватись до контрольної (зазубрити або списати) або мати проблеми на сесії.

Адміністративний апарат теж все влаштовує. Навіщо купувати нові підручники, виділяти гроші на підписку періодики, закупати комп'ютерну техніку.

У підсумку, при прийомі на роботу не ціниться диплом, головне досвід роботи. Бо це показник вміння. Гарний спеціаліст – не той, хто 5 років відсидів від дзвоника до дзвоника, а той хто ці 5 років працював, набираючись досвіду. Якщо роботодавець наймає робітника спеціаліста, то він дивиться на його практичні навички, а не на оцінку з «Етики та естетики».

Ми можемо й надалі годувати себе казочками, що радянська освіта – найкраща в світі. Закрити очі на реальність легко, але це не вихід. Стара система добре вчила зубрити теорію. Нова намагається змусити студента думати і пристосовуватись.

Чомусь в Україні забули про головний принцип Болонського процесу, викладений вище. Не обов'язково копіювати на уніфікувати навчальну систему за чиймось прикладом. Можна взяти основні принципи та адаптувати їх до українських реалій, поєднати з минулим досвідом.

Зміни в освіті необхідні. І починати треба негайно. Але все робити треба з розумом, обережно. Система має бути гнучкою, постійно переглядатись і корегуватись.